

τος τὴν γυναῖκά του, καὶ οἱ λοιποὶ τὸν ἐμυμήθησαν. Ἀφοῦ δὲ ὅλοι αἱ γυναῖκες ἐθυσιάσθησαν οὕτω, πρῶτος πάντων ὁ Ἰωακείμ ἐθαλάτωσεν αὐτὸν καὶ κατόπιν τοῦτου οἱ λοιποὶ, ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν ἀποδειλιασάντων· οὗτοι δὲ συλληφθέντες τὴν ἐπαύριον παρεδόθησαν εἰς φρικτοτάτας βασάνους.

Ὅσαι χρεωστικαὶ ὁμολογίαι χριστιανῶν εὐρίσκοντο εἰς χεῖρας τῶν Ἰουδαίων ἀνεζητήθησαν καὶ ἐβρίσθησαν εἰς τὸ πῦρ, ὅθεν φαίνεται ὅτι ὁ διωγμὸς δὲν ἐκινήθη ἐξ ἀπλοῦ μόνον φανατισμοῦ, ἡ καὶ ὅτι οἱ διώχται κατώρθωσαν νὰ συμβιδάσωσι τὸ συμφέρον τῆς θρησκείας μὲ τὸ ἴδιον αὐτῶν.

Ῥιχάρδος ὁ Λεοντόκαρδος ἐζητήσεν ἀλλ' εἰς μάτην νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἐνόχους· αἱ ἀνακρίσεις ἔμειναν ἀτελεσφόρητοι ἐξ αἰτίας τοῦ κοινοῦ μίσους καὶ τῆς περιφρονήσεως πρὸς τοὺς παθόντας. Τρεῖς μόνον χριστιανοὶ κατεδικάσθησαν, ἀλλὰ καὶ οὗτοι ὄχι διὰ τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξημύωσαν τινὰς Ἀγγλους.

ΤΟ ΜΕΙΔΙΩΜΑ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ.

Μεταξὺ Κησέρας καὶ Ἀριμίνου τῆς Ἰταλίας ὕψυται ὡραία καὶ πλουσία πεδιάς ἡ μᾶλλον εἰπεῖν παράδεισος ἐπίγειος, διαδρεχόμενος ἀπὸ τὰ διαυγῆ ρέυματα τοῦ Ῥουδίκωνος, οὗτος ἐκβάλλει εἰς τὸν βενετικὸν κόλπον. Ἐκεῖ αἱ νεάνιδες τῆς Ῥωμανίας, γυμνοὺς τοὺς βραχίονας ἔχουσαι δὲν γνωρίζουσι μὲν τὸ ὄνομα τοῦ Κησάρους, ἡ δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου· ἀλλ' αἶμα τὸ ταπεινὸν ὄνομα τοῦ Φραγκίσκου πληξὴ τὰ ὠτά των, δάκρυα τότε ρέουσιν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς των ἡ μειδιάματα ἔρχονται εἰς τὰ ῥοδόχροα χεῖλη των.

I.

Ἡ Μαρίνα ἦτον ἀσθενεσττέρα καὶ ὠχροτέρα τῶν μελαγχολικῶν νυμφῶν τοῦ Ἁγ. Ἀγγέλου· περισσώτερον ὅμως υπερίβηκεν αὐτὴν καὶ πρὸς καὶ χαρίεσσα.

Τὸ φροῦριον τῶν Πιζανίων εἶχε καταστραφῆ, εἶχε καὶ καὶ διαρπασθῆ κατὰ τοὺς μεγάλους πολέμους τοῦ ἐνδεκάτου αἰῶνος, ὅτε μὲν ἀπὸ τοὺς ἱππότας, ὅτε δὲ ἀπὸ τοὺς ληστὰς, ἄλλο τε μὲν ἐν ὀνόματι τοῦ πάπα, ἄλλοτε δὲ ἐν ὀνόματι τοῦ αυτοκράτορος. Ἐμεινεν ὅθεν μονήρης καὶ μελαγχολικὸν, μεταξὺ τῶν μελιῶν καὶ τῶν ὑψηλῶν αἰγείρων, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀνόδου κοιλάδος εὐγείου ἄλλ' ἀκαλλιεργήτου.

Ἡ Μαρίνα εἶχε γεννηθῆ εἰς τὰ ἐνδοξα ταῦτα ἐρείπια· πέριξ τῆς κοιτίδος τῆς, τὸ πᾶν ἔλεγε τὰ παρελθόντα μεγαλεῖα. Τὸ ἔδαφος τοῦ πενιχοῦ θαλάμου ὅπου ἐνήθηεν ἡ τροφὸς αὐτῆς, ἦτον ἐκ μαρμάρου· οἱ δὲ ἐβράχισμένοι τοῖχοι εἶχον εἰκονογραφίας αὐθεντικάς. Ἀναριθμητὰ κτήματα ἔφερον ἐκεῖ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς τῆς καὶ ὁ Ῥουδίκων ἔρρεε λεύγας πολλὰς μεταξὺ δύο ὀχθῶν τὰς ὁποίας ἐξουσίαζον ποτὲ οἱ πρόγονοι τῆς. Ἀλλ' αἱ ὀχθαὶ αὗται ἦσαν ἤδη ἔρημοι, τὰ γήπεδα χέρσα, οἱ ἀγροὶ χωρὶς γεωργούς! Ὁ σιδηροῦς ποῦς τῶν στρατιωτῶν καταστρέφει τοὺς βλαστοὺς τῆς γῆς καὶ ψεύδονται οἱ λέγοντες ὅτι ἀγροὶ ἐγανιμοποιήθησαν ἀπὸ τὰς μάχας!

Γέροντες ἤδη ὁ Πιζάνιος καὶ ἡ σύζυγός του, εἶχον δὲ αὐτῶν τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐλπίδα ἐπὶ τοῦ μόνου τέκνου των, τῆς Μαρίνας· τὸ μέγα ὄνομα ἐξέλιπε καὶ ἡ οἰογένεια αὕτη ἐσθυρε βαθμηδὸν εἰς ἐνδεῆ καὶ ἀπογνωστικὴν κατάστασιν, διότι ἀπὸ τὴν πορφύραν καὶ τὰ μάρμαρα ἐδυθίσθη εἰς τὴν κόνιν. Ἡ δὲ Μαρίνα, ὁ τελευταῖος οὗτος ἀπόγονος τῆς οἰογενείας τῶν Πιζανίων—ὡς ὁ ἑσχατος ἐκείνους βλαστὸς, ὅστις ἐξάνθει εἰς τὴν ῥίζαν στελεχέους τοῦ ὁποίου ἡ κορυφὴ ἐμαράνθη,—περιελάμβανε ἐν ἐκυτῇ τὴν εὐγένειαν τοῦ γένους τῆς καὶ τὴν ἀθλιότητα τῆς παρουσίας καταστάσεώς της. Νέα ἀπλοῖκή καὶ ἄκακος ἐξῆ εἰς κόσμον μὴ ὑπάρχοντα τροπονίνα διὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ Παναγία, κοιμίζουσα τὸν ἅγιον υἱὸν της, οἱ ἄγγελοι μὲ κύκλον φωτὸς κεκοσμημένοι καὶ μισανόγοντες τὰς πτέρυγας των εἰς τὰς ἀμαυρωμένας τοιχογραφίας· οἱ ἅγιοι αὐστηροὶ καὶ ὠχροὶ ἀπὸ τὴν σκληραγωγίαν, συνέχοντες τὰς ἱσχὰς χεῖρας των καὶ κρύπτοντες τοὺς φλογεροὺς ὀφθαλμούς εἰς τὰς κοίλας κόγχας των· ταῦτα ἦσαν πᾶν ὅ,τι ἐγνώριζεν ἡ κόρη, πᾶν ὅ,τι ἡγάπα, πᾶν ὅ,τι τέλος ἐφοδεῖτο.

Ἐπὶ τῇ εἰκοναστάσιόν τι ἔνθα διετηροῦντο ἔτι λείψανά τινά τῆς ἀρχαίας μεγαλοπρεπείας του. Ἡ κόμῃς Πῖα Πιζανίου, προμήτωρ τοῦ πατρὸς τῆς Μαρίνης, τὸ εἶχε κατασκευάσει πολυδαπάνως διὰ νὰ πληρώσῃ τὰς ἐξουσίας τὴν μυστηριώδες. Τὸ ἔδαφος ἦτον ἐστρωμένον μὲ μωσαϊκὸν ἐκ λευκοῦ καὶ ἐρυθροῦ ἀμυγδαλίτου λίθου· ἐπὶ τῶν τριῶν τοῦ εὐκτηρίου ὑγρῶν σαναδωμάτων αἱ εἰκόνες εἶχον χάσει τὰ χρώματά των· ἀλλ' εἰς τὸ τέταρτον μέρος, τὸ ὁποῖον ἦτον ἐκτεθειμένον εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ὁρίζοντος ἡλίου, ἐφαίνετο ἡ εἰκὼν τῆς Παναγίας, ἔργον ἀγνωστοῦ μεγάλου τεχνίτου, τῆς ὁποίας τὸ θεασαίον πρόσωπον ἡκτινοβόλοι καὶ μειδία. Τοιοῦτον ἡ Μαρίνα ἐξελέξατο τὸ καταφύγιόν της. Ὁ λοκλήρους ὥρας διήγεν ἐκεῖ σκεπτομένη, προσευχομένη καὶ μειδίῳσα κάποτε ὡς ἡ εἰκὼν.—Ἀλλὰ διατί;—Τίς οἶδε τὰς ὀνειροπολήσεις μιᾶς νεάνιδος;

II.

Περὶ τὸ ἔτος 1530 νέος τις εἰκασταῆς τὴν ἡλικίαν ἐκ Φλωρεντίας, ἔχων φυσιογνωμίαν ἱππότου, ἀλλ' οὐδ' ἐν σκοδῶν φέρων εἰς τὸν κόλπον μετώκησεν εἰς τὴν κώμην τοῦ Ἁγ. Ἀγγέλου· μὴ ἔχων δὲ ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνην, ἀπευθύνθη πρὸς τὸν γέροντα Πιζανίον, ὅστις φιλοφρόνως πάνυ τῷ εἶπε:

—Ἄν μὲν μέρος κενὸν εἰς τὸν οἶκον μου, ἐλθὲ νὰ συγκατοικήσῃς μετ' ἐμοῦ, νὰ συντρώγῃς καὶ νὰ ἦται τέκνον μου.

Δὲν ἐλάμβανε μὲν πλέον τὸν τίτλον τοῦ κόμητος ὁ γέρον Πιζάνιος διὰ τὴν μεγάλην πενίαν του· ἀλλὰ τὸ ἱπποτικὸν αἶμα ἐφαίνετο πάντοτε· Διέταξε λοιπὸν τὸν Φραγκίσκον (οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ νέηλος) νὰ θέσῃ τὴν κλίνην του εἰς αἰθουσάν τινα, ὅπου πάλαι εἶχον κοιμηθῆ ἡγεμόνες τὸν παρήγγειλε νὰ κάθηται εἰς τὴν τράπεζαν ἐλευθέρως καὶ νὰ τρώγῃ ὡς ἀνδρεῖον παλληκάρη. Βλέπων τὰς τοιαύτας περιποιήσεις, ὁ νέος ἡγάπα τὸν Πιζανίον καὶ τὴν σύζυγον του ὡς ἰδίους του γονεῖς, ἡγάπα τὴν Μαρίναν πλέον τῆς ἰδίας του ψυχῆς. Καὶ πάραυτα ἤρχιζεν νὰ διαδιδῇται εἰς τὸ χωρίον ὅτι ἐμελλον νὰ συζευθῶσι, δι' ὅπερ ἅπαντες ἠδύαριστήθησαν, ἐπειδὴ ἅπαντες ἡγάπων τοὺς Πιζανίους, ἡ δὲ Μαρίνα ἦτον ὡραιότατη καὶ τρυφερά.

Εἰς τὸ χωρίον τοῦ ἀγ. Ἀγγέλου δὲν εὗρίσκετο νέος ἀρμοδιώτερος ὡς σύζυγος τῆς Μαρίνης, ὡς ὁ Κ. Φραγκίσκος· ἀν καὶ δὲν εἶχεν λεπτόν, ἤρεσκεν ὁμως τοῖς πᾶσι διὰ τὸ χαριέν πρόσωπόν του· Ὅταν δὲ τὴν πρῶταν ἐξήρχετο περικεκαλυμμένος μὲ τὸν μανδύαν του καὶ ῥίπτων ἐπὶ τοῦ χωρίου μέγα καὶ διαπεραστικὴν βλέμμα, ἦτο ἀδύνατον, ὅστις τὸν ἀπὸ τῆς νῆς εἶλεγε· — Ὁ Θεὸς εἴη μετὰ σοῦ. Τὰ ὅμματα τοῦ εἶχον, οὕτως εἰπεῖν, τὸ προτέρημά του ὁρᾶν μακρότερον καὶ καλλίτερον τῶν ἄλλων.

Ἐνίοτε ἱστάμενος εἰς τὸ κάταντες τῆς κοιλάδος, ἐθεώρει τὸν δύνοντα ἥλιον ῥίπτοντα τὰς τελευταίας ἀκτῖνας του ἐπὶ τοῦ πύργου· τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ φλογίζον τότε τὰ ἑρείπια, τοῖς παρεῖχε μαγευτικὴν ζωὴν. Τὸ μάρμαρον ἐθερμαίνεται καὶ τὰ σιωπηλὰ ἐκεῖνα λείψανα, ἀνελάμβανον εἶδος ὑπερφυῶς μεγαλοπρεπείας. Οὐδὲ ἦτο τὸ φρούριον τῶν Πιζανίων ὠραιότερον ὅτε τὰ ἀκέραια τεῖχη του ἐθάνον ὑπερηφάνως μέχρι τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ Φραγκίσκος ἱστατο ἀκίνητος συγκεχυμένας τινὰς προφῆρων λέξεις, ἐνῶ τὸ βλέμμα του ἤστραπτεν ὑπὸ τὰς μακρὰς βλεφαρίδας του. Καὶ ὅταν ἐπανερχόμενος εἰς τὸν οἶκον παρεκάθητο εἰς τὸ δεῖπνον, νέα ἑκστασις διεδέχετο τὴν προτέραν, ἐθεώρει τὴν Μαρῖναν αἰσθανόμενος ὅτι, πρότερον ἡσθάνθη ἐνώπιον τῶν ἑρειπίων. Ἀλλοτε πάλιν ἐγονυπτέει ἐμπροσθεν τῆς ἐν τῷ εἰκονοστάσιῳ Παναγίας χωρὶς νὰ προσεύχεται· ἀλλὰ μόνον παρατηρῶν τὴν εἰκόνα καὶ ἡ καρδιά του ἐπαλλε σφοδρῶς ὑπὸ τὸ χονδρὸν ἐριουργεῖ τοῦ ἐνδύματός του.

III

Ἐν τούτοις ἡ Μαρῖνα καὶ ὁ Φραγκίσκος ἡγαπῶντο χωρὶς ποτε ν' ἀναφέρωσι περὶ τούτου, ἐνίοτε ἦσαν ὁμοῦ καὶ ὅταν ὁ Φραγκίσκος δὲν ὑπέπιπτεν εἰς τὰς περιπαθεῖς σκέψεις του, ἦτο φαιδρός· διελογίζετο μετὰ ζωηρότητος καὶ ὁ διαγραφικὸς λόγος του. ἐλάμπρυνεν ἐπὶ μᾶλλον τοὺς λογισμούς του· ἀλλ' ἡ μελαγχολία ἤϋξανεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ἔτρεχε τὴν Μαρῖναν. Σπανίως ἐλάλει· ὁ δὲ Πιζάνιος καὶ ἡ γυνὴ τοῦ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν διότι εἶδον πεπληρωμένας τὰς εὐχάς των ἐπὶ τῆς μικρᾶς τῶν Μαρίνης, ἣν ἐθεώρουν ὡς τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ οἴκου των.

Ἡμέραν τινὰ ὁ Φραγκίσκος ἐπανελθὼν ἐκ τοῦ περὶπάτου εἶπε.

— Τὸ ἐσπέρας ἀναχωρῶ διὰ τὴν Φλωρεντίαν.

Οἱ δύο γέροντες ἀκούσαντες ταῦτα περιεχύθησαν ἀπὸ ψυχρὸν ἰδρώτα· ἀντήλλαξαν βλέμματά τινα κρυφίως· μετέπειτα παρετήρησαν τὴν Μαρῖναν, ἥτις ὡχρὰ καὶ πρὸς τὴν γῆν νεύουσα, ἐδεικνυε τὴν λύπην. Ἡν ἡτθάνετο διὰ τοῦτο καὶ δύο δάκρυα ἔρρευσαν ἀπὸ τὰ ἄκρα τῶν βλεφάρων της.

Ὁ Πιζάνιος καὶ ἡ σύζυγός του ἐθεωροῦντο εἰσέτι· τέλος ἡ μήτηρ διακόψασα τὴν ἐπὶ μικρὸν διαρκέσασαν σιωπὴν·

— Θὰ ἐπανέλθῃτε; τὸν ἠρώτησε.

Ὁ Φραγκίσκος ἐδίστατεν, εἰταῖα ἀπεκρίθη·

— Ἰσως καί. —

IV

Φθινόπωρον ἦτο, ὅπου δὲ τὸ λαμπρὰ νύκτ' ὁ δὲ ὀρίζων ἐκαλύπτετο ἀπὸ χρυσοῦ καὶ πορφύραν καὶ αὐρά πλήρης ἀρωμάτων ἐπέχεε τὴν εὐωδίαν αὐτῶν εἰς τὸν ὀρίζοντα.

Ἡ Μαρῖνα γονυπετὴς ἐμπροσθεν τῆς εἰκόνης τῆς Παναγίας, ἐπροσπάθει νὰ δεηθῇ, ἀλλὰ τὰ χεῖλη της μίαν μόνην λέξιν ἐπρόφερον τό· — Ἰσως.

Κρότος βημάτων ἠκούσθη ἐπὶ τοῦ μαρμαρίνου ἐδάφους τοῦ πλησιεχόρου προδόμου.

Ἦτον ἐκεῖνος, ὃν ἐπερίμενε!

Ἀκτὶς ἐπύχρως, εἰσερχομένη εἰς τὸ εἰκονοστάσιον, ἔπεσε πλαγίως ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς Παναγίας καὶ τὸ ἐνέπλησε ζωῆς. Τὸ μείδιμα τῆς Θεομήτορος ἀντανάκλασθ' ἔμελλε μέχρι τῆς καρδίας τῆς νεάνιδος. Ἦτον τοῦτο ὑπόσχεσις θεία.

— Ἐρχομαι νὰ σὲ ἀποχαριστηθῶ, Μαρῖνα, εἶπεν ὁ Φραγκίσκος μὲ φωνὴν τεθλιμμένην.

Ἡ Μαρῖνα δὲν τῷ ἀπεκρίθη ἀλλὰ τῷ ἐξέτεινε τὴν μικρὰν καὶ λευκὴν χεῖρα της, ἐν ἣ διαφαίνοντο αἱ κυανὰ φλέβες της.

Ἐπλησίασαν ἀμφοτέροι· ἦσαν ἄφωνοι μὲν τῷ στόματι, ἀλλὰ συνεννοοῦντο διὰ τῆς ψυχῆς. Ἡ αὐρά, πεποτισμένη ἀπὸ τὴν εὐωδίαν τῶν σχοίνων, ἔφερεν εἰσερχομένη ἐκεῖ τὸν θόρυβον τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης. Ἐκεῖ κάτω ὑπὸ τὰς αἰεΐρους, φωνὴ τις ἠκούετο ἐρωτικῶς ᾄδουσα.

Ὁ χρυσοῦ καὶ ἡ πορφύρα ἐδύνετο εἰς τὸν ὀρίζοντα ὡς ἂν κάλυμμα ἔπεσεν ἐπὶ τῆς θαυμασίας ἐκείνης πυρκαϊᾶς.

Ὁ Φραγκίσκος ἐσφίγγεν εἰς τὸ στήθος του τὴν Μαρῖναν, ἥτις ἠτένιζεν ἐπ' αὐτοῦ τοὺς μέλανας ὀφθαλμούς της.

Ἡ νύξ ἐπῆλθε, τὸ πᾶν ἐσιώπη καὶ αἱ ὥραι παρήρχοντο. Εἰς δὲ τὸν πρόδομον, ἠκούσθη ἡ φωνὴ τῆς μητρὸς της κραζούσης·

— Μαρῖνα, Μαρῖνα.

Ἀμφοτέροι ἐφρίκασαν, ἐγερθέντες ὡς ἀπὸ λήθαργον θαύτατον. Τότε ἡ Μαρῖνα ἡσθάνθη τὰ περιπαθῆ χεῖλη τοῦ Φραγκίσκου ἐπὶ τῶν παρειῶν της. Ἦνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς της, πλὴν δὲν ὑπῆρχε πλέον ἐκεῖ.

Τὸ φῶς τῆς σελήνης, λευκὸν καὶ ψυχρὸν εἰσῆρχετο διὰ τῶν παραθυρίων εἰς τὸ εὐκτήριον· ἀκτὶς δὲ πλαγίᾳ ἐπιπτεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς Παρθένου, ἥτις ἦτο ψυχρὰ, αὐστηρὰ, καὶ δὲν ἐμεῖδ' αὖτις πλέον.

Τότε ἡ Μαρῖνα ἐξέβαλε κραυγὴν τινὰ. Ἡ μήτηρ της τὴν εὖρε κεκλιμένην ἐπὶ τοῦ μαρμαρίνου καὶ ὁ Φραγκίσκος διέτρεχε τὴν πρὸς τὴν Φλωρεντίαν ὁδόν.

V

Πύργος τις ἱστατο ἐν τῷ φρουρίῳ τοῦ Πιζανίου, εἰς οὗ τὴν κορυφὴν ὑπῆρχεν ἀνώγειον, ἀπὸ τοῦ ὁποῖον καθωρῶντο περὶ τὰ ῥεύματα τοῦ Ρομβικίου περὶ τοὺς πεδιάδα ἡ Κρήνη καὶ Σαρζίνα καὶ ἡ ὁδὸς τῆς Φλωρεντίας ἄγουσα εἰς τὰ Ἀπέννινα.

Δὲν ἦτο παράφρων ἡ πτωχὴ κόρη, ἥτις λευκὴ ὡς μάρμαρον ἐξ ἀλαβάστρου διήγεν ὅλας τὰς ἡμέρας ἐπὶ τοῦ ἀνωγαίου, θεωροῦσα τὸν ὑπὸ τῶν ὀρέων περιε-
κλεισμένον ὀρίζοντα. Ὅχι, δὲν ἦτο παράφρων, ἀλλ' ἐτίθετο καὶ ἀπέθνησκε σιωπηλῶς, προσβληθεῖσα ἀπὸ πάθος ἄγνωστον. ἐνίοτε ἀπὸ τ' ἄχροα χειλὴ της μία καὶ μόνη ἐξέφευγε λέξις:—Ἰσως.

Οἱ δὲ γέροντες! Ὡ! Ἡ λύπη, εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην εἶνε ἀξιοθρήνητος· διότι δὲν ἔχει ὡς ἀντιφάρμακον τὴν ἐλπίδα τοῦ μέλλοντος ἐθεώρουν τὴν Μαρίναν κλαίοντες.

Ὁ Πιζάνιος ἔκλινε τὴν φαλακρὰν κεφαλὴν του πρὸς τὴν γῆν· μάτην ἡ γυνὴ του ἐπροσπάθει νὰ τὸν παραμυθῇ. Τὸ γλυκὺ ἐκεῖνο πράγμα, τὸ ὁποῖον τόσον φαντασιωδῶς ἐκφράζει ἡ οἰκογενιακὴ διάλεκτος τὸ στήριγμα τοῦ γήρατος ἔλειπεν ἀπὸ ἀμφοτέρους. Ἡ Μαρίνα ἡ ἀγαπητὴ θυγάτηρ τῶν, αὐτὸς ὁ μικρὸς ἄγγελος, τοῦ ὁποῖου τὸ μειδίωμα ἦτον ἄλλοτε ὡς τὸ φῶς τῆς οἰκίας, ἡ Μαρίνα ἐκάθητο μετὰ αὐτῶν κατηφὴς καὶ ἀφρων. Ἡ Μαρίνα ἀπέθνησεν. Πολλάκις ἡ μήτηρ της τὴν ἐνηγκαλίζετο λέγοντα αὐτῇ:

— Τὸν ἀγαπᾷς τέκνον μου θὰ ὑπάγω νὰ τὸν ζητήσω· ἂν δὲ δὲν τὸν ἀγαπᾷς, τί ἔχεις, κόρη μου; ἡ μήπως πάσχεις;

Ἡ Μαρίνα ἔθετε τὴν ὠχρὰν χεῖρα της ἐπὶ τῆς καρδίας της, ἔφευγε, διήρχετο τὸν διάδρομον, ἤνοιγε τὴν θύραν τοῦ εὐκτηρίου καὶ ἔβρισκε βλέμμα δειλὸν ἐπὶ τῆς Παναγίας, ἣν τόσον ἐλάτρευε.

Φεῦ! φεῦ! ἡ Παρθένος δὲν ἐμειδία πλέον καὶ ἡ Μαρίνα ἔλεγε:—Εἰμαι καταδικασμένη. Ἡ δὲ ζωὴ της ἐμαραίνεται καθ' ἡμέραν.

VI

Εἰς τὸν Αγ. Ἀγγελον, ἔλεγον:

— Μετ' αὐτοὺς πολὺν χρόνον ὅλοι οὖν ἀνοίξει εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῆς ἐκκλησίας.

VII

Ἐν τούτοις ἡ κατάστανσις τῆς Μαρίνης καθίστατο ὁσημέραι χειροτέρα· μέχρις οὗ ἐννόησε τὸν θάνατον ἐγγίζοντα. Μὴ δυναμένη δὲ ἕνεκα τῆς μεγάλης ἀσθενείας της ν' ἀναβῇ ἐπὶ τοῦ ἀνωγαίου ὅπως βλέπει τὴν πρὸς τὰ Ἀπένινα ἀγροῦσαν ὁδόν, δι' ἧς ὁ Φραγκίσκος ἀνεχώρησε, παρεκάλεσε νὰ τῇ ἐγείρωσι τὴν κλίνην της ἐπὶ τοῦ εὐκτηρίου.

— Ὁ θάνατός μου θὰ κινήσῃ εἰς ἔλεος τὴν Παναγίαν, διανοεῖτο, καὶ θὰ τὴν βλέπω μειδίωσαν εἰς τὸν οὐρανόν.

Τῆς ἀνήγειραν κλίνην πενιχρὰν καὶ λευκὴν ἐπὶ τοῦ μωσαϊκοῦ· τότε ἡ Μαρίνα πρὶν κοιμηθῇ,

— Μήτηρ μου, εἶπε, δὲν θὰ ἐξυπνήσω.

Ὁ Πιζάνιος καὶ ἡ σύζυγός του δὲν εἶχον πλέον δάκρυα.

— Μήτηρ, ἐπανέλαβεν ἡ Μαρίνα, ἥς οἱ ὀφθαλμοὶ ἐκλείοντο, ἂν ἔλθῃ, νὰ τῷ εἴπῃς, ὅτι θέλω δι' αὐτὸν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Θεοῦ. . .

Καὶ δὲν ἐλάλησε πλέον. . . . Αἱ νέαι ἤλθον νὰ ῥίψωσιν ἄνθη ἐπὶ τοῦ κραμβάτου τῆς Μαρίνης· οἱ δὲ γέροντες—ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ της—συνεννοοῦντο.

— Γύναι, εἶπεν ὁ Πιζάνιος, ἄς φεισθῶμεν ἐν δάκρυον. Ἄς περιμείνωμεν νὰ ἀπεθάνῃ, ἄς ἀποθάνῃ. . .

VIII.

Ἄν ἡδύνατο ἡ Μαρίνα τὴν ἡμέραν ταύτην νὰ ἀναβῇ τὸ ἀνώγειον, ἤθελεν ἰδεῖ ἐπιπτόν τινα ὅστις καταβίνει τὸ ὅρος καλπαίων.

Ὁ ἵππος ἐσήκονε στρεβίλους κονιορτοῦ εἰς τὸν ἀέρα· ἐπὶ δὲ τούτου ἐκάθητο νέος χαρίεις, ῥωμαλέος καὶ φέρων εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του τὴν ἑπάρσιν καὶ τὴν μεγαλοφυΐαν, καὶ εἶχεν, ὡς ὁ Σωτήριος Ῥέας, ἐν ξίφος εἰς τὴν μέσσην καὶ θήκην χρωμάτων εἰς τὴν ἀστράδην τοῦ ἐπιπίου του. Οἱ δὲ πτερινιστῆρες του ἐνυττον τὰ πλευρὰ τοῦ ἵππου του.

Ὅταν ἐφθασεν εἰς τὸ κάταντες τῆς κοιλάδος ἐνθα ὑφύτο ὁ πύργος τῶν Πιζανίων, ἡ δύσις ἐλάμπρυνε τὸ χάος μὲ χρυσὸν καὶ πορφύραν. Ὁ δὲ νέος ἵππεὺς ἐμειδία, ἀναμνηστικόμενος διαφόρους περιστάσεις.

— Ἄ! Κ. Φραγκίσκος, Κ. Φραγκίσκος, τῷ ἔλεγον μετὰ δακρύων αἱ καταβαίνουσαι τὴν κοιλάδα νέαι, ἐφθάσατε πολὺ ἀργά!

— Πολὺ ἀργά! ἐπαναλαμβάνεν ὁ ἐπιπτος ὠχρίων.

— Ὅταν ὁ ἥλιος δύσῃ, Κ. Φραγκίσκος, ἡ Μαρίνα θὰ ἀποθάνῃ.

Αἱ νέαι ἀπεσύρθησαν, καὶ ὁ Φραγκίσκος ἐκέντησε διὰ τῶν πτερινιστῆρων τὰ πλευρὰ τοῦ ἵππου του, ὅστις πηδῶν ἐγένεεν ἄφαντος.

IX.

Οὐδεὶς εἰς τοὺς προδρόμους. Εἰς δὲ τὸ εὐκτηρίον καίται ὁ δυστυχὴς ἄγγελος ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ οὐδεὶς ἄλλος! . . . Οἱ γέροντες ἐδέοντο γονυκλιτεῖς εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ὁ Φραγκίσκος ἔθεσε τὴν χεῖρά του εἰς τὴν καρδίαν τῆς Μαρίνης, ἥτις ἑπαλλεν εἰσέτι. Εἰς τὴν πρόσφασιν ταύτην τὰ χεῖλη της ἡμιανειώχθησαν καί,

— Ὑπεραγία Θεοτόκα, ἐπιθύρισε σοῦ ἐπῆρε τὸ μειδίμα σου. . .

Ὁ Φραγκίσκος παρετήρησε τὸ πρόσωπόν τῆς Παναγίας· καὶ ἐξέβαλε ἀπὸ τὴν εἰς τὸ ἐπιπίον κρεμαμένην θήκην ἐν πυξιδίον καὶ χρωστῆρας. Ἀνέκλυσε τὴν βαφὴν καὶ ἠγγίξε, πάλλων τὴν καρδίαν, τὰ χεῖλη τῆς Παναγίας ἥτις ἐμειδίασε. — Τότε ἐξύπνησε τὴν Μαρίναν μὲ ἐν φιλημα· καὶ οἱ ἐσθεςμένοι ὀφθαλμοὶ τῆς νέας ἐστράφησαν πρὸς τὸ πρόσωπον τῆς Ἀειπαρθένου εἰς τὴν ὁπαίαν ἀκτὶς φωτὸς ἐπιγρύσου ἐδίδεν ἐκτακτὸν ζωὴν.

Ἡ Μαρίνα ἀνεκάθησε καὶ ὀλίγον αἶμα ἤλθεν εἰς τὰς παρειάς της,

— Ὡ! ἐπιθύρισε. . . ἁγία Μαρία, μειδίᾳς ὡς ἄλλοτε. . . μὲ ἐσυγχώρησας. . . Ἄν οὕτως ἔχῃ δύναμαι νὰ ζήσω ἐτι εὐτυχῶς. . .

— Πάτερ μου, μήτηρ μου, εἶπε πρέχων πρὸς τοὺς γέροντας ὁ Φραγκίσκος, ἡ Μαρίνα μας ἐσώθη, θέλετε νὰ μοὶ τὴν δώσῃτε ὡς σύζυγον;

Καὶ μετ' τοῦ πολὺ ὁ Φραγκίσκος Σαλβίντιος, δοτις ἔ-
χαμε τὸ σωζόμενον ἔτι καὶ νῦν εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Πα-
θένης, εἰκόνην τῆς Μαρίνης, αὐτὸς ὁ περίφημος ζω-

γράφος τῆς Φλωρεντινῆς σχολῆς, ἔγραψε τὸν λόγον
αὐτῆς.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, ὑπὸ Ε. Σ.)

ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΩΝ ΛΑΠΩΝΩΝ.

Διάφοραι περιγραφαὶ περιγῆγητων ἐν αἷς γίνεται λό-
γος καὶ περὶ Λαπωνίας, ἐφαρμένως ἀναφέρουσι τα
περὶ αὐτῆς, διότι ἀφ' οὗ ἐπιτεκνήθη τὴν χώραν ταύ-
την τὰ πάντα διαφέρουσι. Βεβαίως οἱ Λάπωνες δὲν εἶναι
οὔτε ὠραῖοι οὔτε κομψοί· ἀλλ' ἐμεγαλῶσαν ὑπὲρ τὸ
ἔξον τὴν ἀσχημίαν των, τὰ σωματικά ἐλαττωματά
των, τὴν ἀκαθαρσίαν των. Εἶδομεν πολλοὺς αὐτῶν ἔ-
χοντας ἀνάστημα ὑψηλόν, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον μέρος

εἶναι ἀναστήματος μετρίου. Γενικῶς αἱ γυναῖκες ἔχουσι
τὴν χεῖρα μικράν καὶ ὠραίαν, τὸ ἀνάστημα καλοκατω-
μένον καὶ τὴν μορφήν γλυκεῖαν. Οἱ κάτοικοι ἄλλων
μερῶν ὅσοι ἔχουσι μὲ τὰς περιπλανωμένας ταύτας αἰ-
κογενείας συχνὰς σχέσεις, ἐπαινοῦσι τὴν ἀγαθότητα
τῆς ψυχῆς των, τὴν τιμιότητά των καὶ τὸν ὑπομονητι-
κὸν καὶ ταπεινὸν χαρακτῆρά των, ἐπρμένως ὅσα περὶ
τῶν ἡθῶν των ἀναφέρει ὁ Ῥεγνάρδος, εἰς ἐντελὺς ψευδῆ.